

4. partur

SONJA JÓGVANSDÓTTIR LEGGUR TIL RÆTTIS

Er Guð fyrri deyðarevsing?

Er Guð fyrri deyðarevsing? Ein heimasíða á internetinum tvíheldur um, at Guð er fyrri deyðarevsing, og tí eiga vit sum "góð" kristin eisini at verða tað. Martin Restorff Jacobsen hevur viðmerkt tekstin

Leitar tú á internetinum finnur tú hópín av heimasíðum um deyðarevsing. Tað eru fleiri sonevndar fyrri-deyðarevsing síður. Ein av hesum var "Does God Support the Death Penalty?" Her er víst á skriftstøð í Biblíuni, bæði úr nýggja- og gamla testamenti, har Guð vil fremja deyðarevsing, tí eiga kristin fólk at verða fyrri deyðarevsing. Guð stuðlar, sambært hesum, deyðarevsing. t.d. verður víst á 1. mós. 9:6, 2. mós. 21:12-16 og 22-24, matt 15:4 og opinb. 13:9-10. Víst verður eisini á 6. boð, ið sigur, "tú mást ikki sláa í hel." Her, sigur henda heimasíðan, at Guð meinir við at tú ikki mást sláa nakran í hel, men tú kanst gott drepa??? Munur er, sambært hesum, á at drepa og sláa í hel... Martin R. Jacobsen hevur viðmerkt tekstin.

Biblian er ikki eitt leksikon

Tað vndrar meg ikki at slíkt finst, um tú vilt kanst eisini finna líka nógv, ið er ímóti deyðarevsing. Tú skalt bara duga eitt sindur av hermeneutikki. Eg vil ikki vísa á ónnur skriftorð í biblíuni, ið er ímóti deyðarevsing, tí biblian er ikki, eftir mínum tykki, eitt leksikon, ið tú kanst sláa upp í, fyrri at finna alt millum himmal og jørð. Heldur er biblian ein roynd at livandigera og aktualisera stórsta gleðið hein heimur hevur sæð: gleðið boðini um, hvussu ófatuliga góður Guð, skapari okkara, er við okkum menniskju, at hann ikki kann verða okkum fyrri uttan, men leingist eftir okkum og tí degi, tá hann og menniskju aftur kunnu verða saman uttan at nakar ella nakað skal koma ímillum og oyðileggja hesa samveru.

Mannarættindi sjálvsagð

Kjarnin í boðskap Jesusi er kærleikin, bæði at Guð er kærleiki, og "sum Hann elskaði okkum, eiga eisini vit at elska hvørann." Næstræðleikin er so sjálvsagður í okkara mentan at vit kanska ikki dagliga hugsa um tað, uttan tá vit mæta fremmandum lívsáskoðanum sum t.d. í Kína ella muslimskum londum. Hvønn týðning kristni boðskapurin um næstræðleika hevur havt, sæst í dag einamest í altjóða kjakinum um "mannarættindi" - hesi rættindi, ið høvdu verið óskiljandi uttan Jesus úr Nazareth og hansara boðskap.

Hvør torir at kasta fyrsta steinin...

Bara fólk ið ella fleiritalið av fólkinum fær sín vilja, so eru vit uttan ábyrgd ella...

Umframti viðmerkingarnar frá Martini R. Jacobsen, prenta vit eisini eina prædiku hansara, ið viðvíkjur evninum deyðarevsing rættuliga nógv

Tekstur Jóh. 8, v. 1 - 11. Einaferð komu teir ví eini kvinnu, sum var dæmd til deyða - tikið í hori, sum hon var. Hon skuldi steinast, rættvissi skuldi verða framt, sum tikið verður til, men so var tað, at Jesus úr Nazareth kom har framvið og mælti tey lívssælu orðini: "Tann, sum reinar er, kasti fyrsta steinin." Og skammarfullir og nipnir rymdu allir bøðlarnir. Hin deyðadømda fekk loyvi at liva, tí at soleiðis vildi Jesus tað og soleiðis vil Guð tað uttan mun til, um vit eru sek sum henda kvinnan var tað ella ikki.

Tí var tað, at Guð sendi son sín í heimn fyrri at bjarga einum fallnum og deyðadømdum heimi: "at boða fangum frælsi og blindum sjón, at sleppa neyðstøddum leysum."

Og hesin gudssonur var ikki sum hini, hann er tibet-ur ikki sum vit. Har vit so mangan seta deyða, birtir hann liv; har vit leggja í oyði, skapar hann av nýggjum; har vit hata, er hann kærleikin, og har vit gloyma, har minnst hann.

Men hetta, at Guð er okkum so ófatuliga góður, sum Jesus hevur víst okkum bæði við sínum lívi og deyða, tað hava vit menniskju so gendaliga ílt við at góðtaka. Tí var tað, at teir longu fyrsta degi løgu Jesusi eftir lívinum, inntil tað at enda eydnaðist at fáa

hann dæmdan til deyða og krossfestan. Tí rættvissi má til, siga vit ella sum Kajfas høvudsprestur orðar tað: at betri er, um ein maður doyri fyrri fólk ið heldur enn alt fólk ið gongur til grundar. Og um hesin maður er sekur ella ikki, hevur minni at týða - Pilatus og vit við honum tváa okkum um hendurnar. Bara fólk ið ella fleiritalið av fólkinum fær sín vilja, so eru vit uttan ábyrgd ella: Eru vit tað ??

Tað sigst, at nakað av tí ringasta hjá einum deyðadømdum er at ganga og biða uttan at tú veist, nær tað skal henda. Eisini ein kensla, ið Harri okkara so mangan man hava kent tey fáa árin, honum untist at vera her á foldum. So mangan mundi ivi og dæp-urhugi vera honum fyrri - hann, ið kom til síni egnu, ið ikki vildu vita av honum. So lítið gott var í ventan, og ikki bara deyðin, men eisini deyðadømurin var honum visur. Og tá hardest leikaði á, leitaði hann upp einsemi, antin langt heima ella uppi millum fjalla, har hann úr hønni til himm-alska fadir sín av nýggjum fekk meg og mátt til fram-haldandi at boða og fremja Guðs kærleika millum manna.

Eisini Jesus, bróður okkara, hevði sínar tungu og dæpru latur her á foldum, men kortini royndi og vildi

hann altíð hava okkum, síni medmenniskju í huga. Ja, sjálvt í tungu gongd síni at krossinum sum din deyðadømd er tað hini, okkum, sum hann hevur í huga: "Jerusalem's dótur, grátið ikki um meg, men grátið um tykkum sjálvar og um børn tykkara." Og hava ikki eisini vit so nógv upp á sam-vitskuna, sum vit áttu at grátið um? av sonnu skilja vit væl Jesusar orð á krossinum: "Fadir, fyrigjev teimum, tí at teir vita ikki, hvat teir gera." Tí tað er soleiðis, at honum, ið nógv er lítið til, av honum kann tess meir verða kraft, og sum eisini vit hava fingið Guðs ja og kærleika í Harra okkara Jesu Kristi, átti ikki eisini verið kravt av okkum: at "hevur Guð soleiðis elskað okkum, tá eiga vit eisini at elska hvør annan."

Og kortini liva vit mangan, sum var als einki nakran tíð hent. Hvussu mangan ljóðaði ikki til okkara: Ver miskunnssamur, fyrigjev mær, hjalp mær - og vit lóust ikki um vón. Tá heldur verða sum hin skuldar-bundni tænarin á sinni: Hóast vit fingi alt fyrigivið, so ikki talan um at fyrigeva øðrum! Nei, í bøðilshendur við teimum órættvissu, siga vit - vit, ið meta okkum sjálvi vera so rein og lýta-leys, at vit fegin kasta fyrsta steinin! Tí tað er einki minni enn okkara sjálvsagdi rætti-

ur! Og hjálkan í okkara egnu eygum, hann taka vit burtur fyrri betri at siggja flisuna í næstans eygum!

Heldur ikki ber okkum ta einu løtu at brúka okkara kristnu trúgv í kjakinum um fríja fosturtøku fyrri har at verja lív og ganga inn fyrri deyðarevsing. Her sum í so mongum øðrum forom má vera eitt antin/ella. Og tá so onkur livi og munda tey ófóðda barnið mótvægis tí deyðadømda brots-manninum er sakleyst, er spurningurin kortini ikki so heilt einfaldur, tá vit eru vitandi um, at sjálvt í USA kunnu børn/hálvaksni verða dæmd til deyða, og tá talan er um børn, munda tey altíð vera vitandi um, hvat tað var, tey gjørdi og hvørjar avleiðingar hetta fór at fáa? Og at hetta fer fram ikki bara í mentaðum landið, men enná í landi, ið metir seg millum kristnastu tjóðir, ger tað ikki betri: tí honum, nógv er lítið til, av honum skal tess meira verða kravt.

Jesus gav deyðadømdu kvinnuni sitt ja. Har eingin annar vildi eira henni, har vildi hann, og tað er hetta hansara ja til okkara, ið framvegis er at hoyra, hvørja ferð gleðiboskapurin finnur leiðina til okkara og gerst okkum samtið, nútíð og liv.

Teir lögdu eftir teim veikastu

Tey vóru komin yvir um Reyðahavið, útríðað frá trælalandinum í Egyptalandi, men stríðið var ikki av enn, tað vóru aðrir ráns-menn, sum lúrdi á leiðini. Hesir vóru amalekitarnir, tey veiku og ússaligu gingu aftast í fylginum. Og tað var teimum, teir lögdu eftir. Hetta kanst tú lesa um í 5. Mós. 25-18.

Vit hava hesa seinastu tíðina høyrð nógv um pensionistarar á landi, tey veikastu, tey aftast í fylginum. At hesi hava fingið fingið ta fatan av at vera til yvurs í samfelagnum er ikki so løgið. Tey hava strítt seg yvir um Reyðahavið her í lívinum, arbeiðsdagur teirra var mangan langur og

strævin, og tey, sum hava nátt tey 67 árin, hava nýtt tey til vikuskiftir, sum nútíðin hevur at bjóða fólkinum.

Amalekitarnir leggja alla tíðina framvið á lívsleiðini hjá tí arbeiðandi fjøldini - allar tær fæstu útreisurnar. Hettar er ríftligt at forsvara, um keisarin skal hava sitt, og mong eru tey, sum stutt sagt ikki orkaðu ústyð frá amalekitunum.

Nú eru eisini børnini ein stórir trupulleiki, aftur tey veikastu. Eingin er at hava tey, mamman og pápin noyðast at stríðast fyrri tí materiella altarinum, sum fegir tekur ímóti øllum tí, sum tú forvinnur, eins og brennistøðin. Og hagtölina

siga, at triðja hvørt hjún-arband í ES-londunum fer til grundar, og talið av sam-felagstapum økist við risaferð. Tað blivur meir og meir av veikum í fylginum, og familjan er í rættligum vanda, har børnini eru tap-ararnir. Rúsan er besta for-rætning í landinum Føroyar. Hevur samfelagið nakað at bjóða teimum framyvir, sum kollsigla á ferðini, verða innheintað av amake-litunum og leggja lammlest-að eftir?

Sum skilst hava nøkur verið hyggin og lagt sær nakað til síðis til ellisárini. Hesi fólk eru gull verd, men nú skal fyrri teimum verða tikið. Vit súa gamla konu í Klaksvík á sjónavarp-

skíggjanum í eplaveltuni. Mátti tað unga ættarliðið fingið nakað av hesum fjør-ingi innanborða, at vera sjálvsfórsýnað við tað, sum skal brúkast til dagliga hús-haldið.

Mær vantar pengar, er boðskapurin hjá Kristjan Magnussen, men tað gera tey flestu, sum bert hava fólkapensjónlína at liva av. Eg og mínir javnlíkar hava ikki nógv at vænta, tá vit koma í pensjónsaldur, eftir boðskapinum hjá Magnussen. Eftir míni fatan er spurningurin, hvussu vit raðfesta tængini her í lívinum.

(stytt nakað)
Malmberg D. Olsen,
Strendur